Civilsamhället

Ett starkt och aktivt civilsamhälle innebär stora möjligheter till utveckling också för det offentliga. De möjligheter som finns för samverkan med civilsamhället bör utvecklas, till exempel genom idéburet offentligt partnerskap (IOP) där regionen och idéburna aktörer gemensamt arbetar mot gemensamma mål.

Möjligheterna för att idéburna aktörer att delta inom offentlig upphandling och som vårdgivare behöver förbättras. Patient- och anhörigföreningar, som vid sidan av att erbjuda viktigt stöd till enskilda, kan bidra med erfarenheter som bör tas tillvara i vårdutvecklingen.

- Att Region Stockholm, när det är möjligt och lämpligt, bör ingå fler idéburna offentliga partnerskap (IOP) för att stärka samverkan med civilsamhället.
- Att Region Stockholm fortsatt ska stödja civilsamhällets aktörer genom verksamhets- och projektstöd för att stärka delaktighet, mångfald och social hållbarhet i hela regionen.
- Att Region Stockholm ska ta tillvara patient- och anhörigföreningar som en resurs i vårdens utveckling.

Civilsamhället i regionen

Civilsamhället spelar en viktig roll för Region Stockholm som en kompletterande kraft till den offentliga välfärden. Genom föreningsliv, idéburna organisationer och lokalt engagemang bidrar civilsamhället till att stärka social sammanhållning, främja folkhälsa och nå grupper som den offentliga vården eller omsorgen inte alltid når på egen hand.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansform mellan en offentlig aktör och en idéburen organisation. Syftet är att tillsammans identifiera och arbeta med att lösa en gemensam samhällsutmaning, där båda parter bidrar med resurser, kunskap och engagemang.

I Region Stockholm används idéburet offentligt partnerskap (IOP) som ett komplement till traditionella samverkansformer som upphandling och föreningsbidrag. Det möjliggör långsiktiga samarbeten med

civilsamhället för att utveckla verksamheter som möter komplexa behov i samhället. IOP bygger på ömsesidig samverkan där både regionen och den idéburna organisationen identifierar ett gemensamt samhällsintresse och tillsammans utformar insatser, snarare än att en part beställer och den andra levererar.

Sedan 2023 har Region Stockholm även möjlighet att reservera upphandlingar och valfrihetssystem för idéburna organisationer inom vissa välfärdstjänster. Det innebär att civilsamhällets aktörer ges bättre förutsättningar att delta i och bidra till utvecklingen av välfärden, samtidigt som konkurrensen inom marknaden inte behöver utesluta aktörer som inte kan erbjuda lägst pris, men som kan erbjuda andra långsiktiga värden. Tillsammans skapar detta en mer mångsidig välfärdsstruktur där olika aktörers styrkor kan tas till vara, med fokus på kvalitet, social hållbarhet och individens behov.

Regionen som stödgivare

Regionen betalar ut både verksamhets- och projektstöd till en rad civilsamhällesaktörer inom olika områden, såsom sociala insatser, hälsa, kultur, ungdomsverksamhet, folkbildning och mänskliga rättigheter. Dessa stöd bidrar till att möjliggöra långsiktigt arbete, skapa engagemang i lokalsamhällen och nå målgrupper som annars riskerar att hamna utanför. Genom att stödja idéburna organisationer med olika inriktningar stärks den regionala mångfalden, delaktigheten och den sociala hållbarheten. På så sätt bidrar stöden till ett starkare och mer inkluderande Region Stockholm, där fler får möjlighet att delta och göra sin röst hörd.

Patient- och anhörigföreningar

Patient- och anhörigföreningar är en värdefull del av civilsamhället och spelar en viktig roll inom hälso- och sjukvården. Genom sin unika erfarenhetsbaserade kunskap bidrar de med perspektiv som kompletterar professionell expertis. De ger röst åt patienter och närstående, bevakar rättigheter och driver frågor om vårdens innehåll, tillgänglighet och bemötande.

Att involvera dessa föreningar i planering, utveckling och uppföljning av vårdverksamheter stärker patientperspektivet, förbättrar kvaliteten och ökar träffsäkerheten i vårdens insatser. Deras engagemang skapar också trygghet och gemenskap för individer i utsatta livssituationer. Genom att ta tillvara deras kompetens som civilsamhällesresurs kan Region Stockholm bygga en mer delaktig, jämlik och personcentrerad vård.

Publicerad: 1juli 2025